

Nazwa kwalifikacji: **Wykonywanie weterynaryjnych czynności pomocniczych**

Oznaczenie kwalifikacji: **ROL.12**

Numer zadania: **01**

Wersja arkusza: **SG**

Wypełnia zdający

Numer PESEL zdającego*

Miejsce na naklejkę z numerem
PESEL i z kodem ośrodka

Czas trwania egzaminu: **150** minut.

ROL.12-01-22.01-SG

EGZAMIN ZAWODOWY

Rok 2022

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

**PODSTAWA PROGRAMOWA
2019**

Instrukcja dla zdającego

1. Na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego wpisz w oznaczonym miejscu swój numer PESEL i naklej naklejkę z numerem PESEL i z kodem ośrodka.
2. Na KARCIE OCENY w oznaczonym miejscu przyklej naklejkę z numerem PESEL oraz wpisz:
 - swój numer PESEL*,
 - oznaczenie kwalifikacji,
 - numer zadania,
 - numer stanowiska.
3. KARTĘ OCENY przełącz zespołowi nadzorującemu.
4. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 7 stron i nie zawiera błędów. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przez podniesienie ręki przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
5. Zapoznaj się z treścią zadania oraz stanowiskiem egzaminacyjnym. Masz na to 10 minut. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
6. Czas rozpoczęcia i zakończenia pracy zapisze w widocznym miejscu przewodniczący zespołu nadzorującego.
7. Wykonaj samodzielnie zadanie egzaminacyjne. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.
8. Jeżeli w zadaniu egzaminacyjnym występuje polecenie „zgłoś gotowość do oceny przez podniesienie ręki”, to zastosuj się do polecenia i poczekaj na decyzję przewodniczącego zespołu nadzorującego.
9. Po zakończeniu wykonania zadania pozostaw rezultaty oraz arkusz egzaminacyjny na swoim stanowisku lub w miejscu wskazanym przez przewodniczącego zespołu nadzorującego.
10. Po uzyskaniu zgody zespołu nadzorującego możesz opuścić salę/miejsce przeprowadzania egzaminu.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie egzaminacyjne

PIW-PIB w Puławach, realizując program badawczy, zwrócił się z prośbą do PLW w Żurominie o przesłanie materiału do badań (wymaz z kloaki), od kur ze stada towarowego skierowanych do uboju. Materiał należy pobrać z wybranych losowo tuszek wg zasad pobierania prób od zwierząt żywych. Osobą kierującą projektem jest p. Anna Iksińska z PIW-PIB Aleja Partyzantów 57, 24-100 Puławy, tel. 81 123 12 12.

Pobierz wymaz z kloaki kury poddanej ubojowi.

Gotowość do pobrania wymazu zgłoś przewodniczącemu ZN przez podniesienie ręki.

Przygotuj pobrany materiał do wysyłki do laboratorium.

Wypełnij pismo przewodnie. Za datę pobrania materiału przyjmij datę egzaminu.

Wypełnij protokół pobrania prób.

Zadanie wykonaj zgodnie z zasadami pracy z materiałem zakaźnym, na stanowisku pracy wyposażonym w odzież ochronną, tuskę kury, fragmenty podręcznika pobierania próbek oraz materiały potrzebne do zapakowania próbki.

Podczas wykonywania zadania przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dane do wypełnienia dokumentów

Powiatowy Lekarz Weterynarii Stefan Kowalski: *ul. Długa 10, 09-320 Żuromin, tel.22 777 77 77,*
e-mail: *piw@zuromin.com.pl; nr sprawy – 023/20*

Posiadacz zwierząt: *Anna Zabłocka, Stara Wieś 8, 09-320 Żuromin*

Nr siedziby stada: *0433924730001*

Opis zwierzęcia, od którego pochodzą próbki: *kury nieśne, 10 miesięcy.*

Wywiad lekarski i przebieg choroby: *zwierzęta zdrowe*

Objawy kliniczne: *brak*

Ogólna liczba zwierząt w gospodarstwie: *5 tysięcy sztuk.*

OGÓLNA PROCEDURA POBIERANIA PRÓBEK

Przed pobraniem próbek należy starannie przeanalizować cel, dla którego będą one pobrane, gdyż wpłynie on zarówno na ich rodzaj i liczbę, jak i warunki, które będą musiały być zapewnione, aby uzyskać wiarygodne wyniki.

Materiał od żywych zwierząt należy pobierać bez zadawania zwierzęciu zbędnego bólu oraz z zachowaniem szczególnej ostrożności w celu uniknięcia niepotrzebnego stresu lub zranienia zwierzęcia, jak również zagrożenia dla pobierającego próbkę lub innych osób uczestniczących w próbkobranii.

Koniecznym może być mechaniczne poskromienie zwierzęcia, zastosowanie środków uspokajających lub narkozy.

Miejsca, z których pobierane są próby, nie mogą być odkażane, ponieważ nawet nieznaczną ilość środka odkażającego może inaktywować zarazek. Należy takie miejsca oczyścić lub opłukać wodą bez detergentów i środków dezynfekcyjnych. Próbkę materiału biologicznego pobiera się czystymi jałowymi narzędziami najlepiej jednorazowego użycia.

Pobrane próbki powinny być oznaczone liczbą bieżącą, pod którą badane zwierzę zostało wpisane na listę w protokole pobierania próbek. Pobierający próbki każdorazowo powinien sprawdzać zgodność ich oznakowania z oznakowaniem zwierząt, tak aby nie doszło do zamiany kolejności w protokole.

Zużyty sprzęt i odzież ochronna jednorazowego użytku powinny być wyrzucone do wyznaczonego do tego celu, szczelnie zamykanego pojemnika i przekazane wyspecjalizowanej jednostce do utylizacji lub zutylizowane pod urzędowym nadzorem w gospodarstwie. Miejsce, w którym pobierano materiał zakaźny, po zakończeniu tych czynności oczyszcza się i odkaża, a pozostały materiał biologiczny i/lub części zwłok zwierząt usuwa się w sposób uniemożliwiający szerzenie się choroby, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z uwagi na to, że materiał biologiczny może zawierać niebezpieczne czynniki zakaźne, każda próbka pobranego materiału powinna być odpowiednio opakowana i transportowana z zachowaniem szczególnych środków ostrożności. Opakowanie musi zapewniać:

- dobre zabezpieczenie próbki, tak aby w czasie transportu nie zmieniła ona swoich cech w stopniu uniemożliwiającym otrzymanie prawidłowego wyniku,
- całkowitą ochronę przed zakażeniem ludzi zaangażowanych w transport próbki.

Każda pobrana próbka powinna być umieszczona w mocnym szklanym lub plastikowym sterylnym, szczelnie zamykanym pojemniku (w miarę możliwości zakręcanym korkiem z gumową podkładką lub uszczelką) zabezpieczającym przed wyciekami zawartości. Zamknięcie to należy okleić dookoła wodoodporną taśmą samoprzylepną. Powierzchnię zewnętrzną pojemnika należy po zamknięciu starannie zdezynfekować, a następnie opłukać czystą wodą.

Każdy pojemnik należy zaopatrzyć w etykietę zawierającą:

- numer identyfikacyjny i opis zwierzęcia, - rodzaj i numer próbki,
- datę i miejsce pobrania.

Przekazywanym próbkom powinno towarzyszyć pismo przewodnie wskazujące m. in. nadawcę, pochodzenie przekazywanego materiału biologicznego wraz ze stosowną informacją na jego temat, identyfikacją zwierząt, od których pobrano próbki oraz wskazaniem kierunku badania, w celu wykonania którego próbki są przekazywane.

Po starannym zapakowaniu próbki, pojemnik z próbką i załączonym pismem przewodnim umieszcza się w kontenerze, mocnym kartonie lub pudełku drewnianym i transportuje do właściwego laboratorium zgodnie z zachowaniem odpowiednich wymagań czasowych, temperaturowych, itp.

Na opakowaniu zewnętrznym kontenera (pudełka), w którym przewozi się pobrany materiał biologiczny, należy zamieścić następujące napisy ostrzegawcze i informacje:

Materiał biologiczny zakaźny! Nie otwierać podczas transportu!   W sytuacjach szczególnych kontaktować się z*   ....   * Podać imiona i nazwiska lub nazwy oraz adresy i telefony nadawcy i odbiorcy.

Wskazane jest, aby osoba odpowiedzialna za pobrane próbki (Powiatowy Lekarz Weterynarii lub osoba przez niego upoważniona), zgłosiła w laboratorium przewidywaną datę i godzinę dostarczenia próbki, aktualne swoje dane (imię nazwisko, adres, telefony itp.), umożliwiające nawiązanie kontaktu, jeśli okaże się to konieczne.

Zasady pobierania poszczególnych rodzajów materiału biologicznego

Próbki od zwierząt żywych

Pobieranie próbek krwi

Krew jest materiałem biologicznym najczęściej poddawany badaniom laboratoryjnym: hematologicznym, serologicznym, wirusologicznym, bakteriologicznym, parazytologicznym. W każdym przypadku próbki powinny być pobierane jałowo, a używany sprzęt powinien być sterylny. Do testów serologicznych krew pobiera się „na skrzep” (probówka bez antykoagulantów). W celu pozyskania surowicy, krew pobraną pozostawia się w temperaturze pokojowej na około 2 godziny. Po wydzieleniu się surowicy skrzep można oddzielić od ścian probówki sterylną długą igłą, a następnie próbki umieścić w lodówce w temperaturze 4°C. Po kilku godzinach lub następnego dnia próbki można odwirować – 1000g/10-15min., surowicę zdekantować lub przenieść pipetą do probówek typu Ependorf. Do pozostałych wymienionych wyżej rodzajów badań krew pobiera się do probówek z dodatkiem środków zapobiegających krzepnięciu takich jak sole heparyny czy kwas etyleno-dwuamino 4-octowy (EDTA). Probki pobrane na antykoagulant należy delikatnie wymieszać. Do wykonania reakcji PCR preferowany jest EDTA. U dużych zwierząt krew pobiera się z żyły jarzmowej, u świń najlepiej z żyły czczej przedniej, a u drobiu z żyły skrzydłowej.

Pobieranie próbek kału

Kał do badań powinien być świeżo oddany lub pobrany bezpośrednio z prostnicy.

Próbka kału nie powinna być mniejsza niż 10 g. Kał do badań parazytologicznych powinien wypełniać cały pojemnik. Czas przechowywania i transportu nie powinien przekraczać 24 godzin, a próbki należy przechowywać i transportować w temperaturze około 4°C.

Alternatywną i często zalecaną metodą jest pobieranie wymazów z prostnicy (albo kloaki u drobiu). Wymazówka w czasie pobierania musi mieć kontakt z błoną śluzową, a jej powierzchnia powinna być pokryta kałem. Pobrane wymazy najlepiej przechowywać i transportować w temperaturze 4°C.

Pobieranie próbek ze skóry

W chorobach, które powodują powstanie zmian pęcherzowych należy pobrać z zachowaniem zasad aseptyki, o ile to możliwe, 2 g tkanki nabłonkowej, nie mniej jednak niż 1 g lub o powierzchni 2 cm² i umieścić w 5 ml buforu fosforanowego z gliceryną w równych częściach, albo buforu tris o pH 7,2 – 7,6, najlepiej 7,4. Z pęcherzy nieuszkodzonych należy pobrać płyn aspirując go strzykawką i przenieść do sterylnych probówek. Transportować w temperaturze 4°C.

Pobieranie próbek z układu rozrodczego

Próbki można pobierać w dwojaki sposób: płuczac pochwę lub worek napletkowy albo poprzez pobranie wymazów. Te ostatnie można pobierać również z szyjki macicy, jak i z samej macicy. Nasienie pobiera się za pomocą sztucznej pochwy lub przez sztuczną stymulację prącia. Do badań przesyła się frakcję bogatą w plemniki. Do przesyłania wymagane są specjalne podłoża transportowe.

Pobieranie próbek z oka (worka spojówkowego) i jamy nosowej

Próbki pobiera się w sposób delikatny z powierzchni spojówki. Wymazówki powinny być mocowane na elastycznych aplikatorach. Ze względów bezpieczeństwa nie używa się wymazówek z aplikatorem drewnianym (uchwytem, rękojeścią).

Wydzielinę z nosa pobiera się wymazówką zwilżoną w podłożu transportowym, a kontakt wymazówki z wydzieliną powinien trwać około 1 minuty.

Próbki do badań bakteriologicznych, jeżeli jest to konieczne, można zamrażać.

Uwaga! Na potrzeby egzaminu wymaz pobierz z okolicy steku od strony brzusznej.

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 150 minut.

Ocenię podlegać będą 3 rezultaty:

- próbka przygotowana do wysyłki,
- pismo przewodnie,
- protokół pobrania próbek

oraz

przebieg pobrania wymazu i sposób pracy z materiałem zakaźnym.

Pismo przewodnie do próbek przekazywanych do laboratoryjnych badań diagnostycznych

....., dnia 20 .. r.

Powiatowy Lekarz Weterynarii

Adres:

Nr tel./faks:

E-mail:

Numer sprawy

Państwowy Instytut Weterynaryjny/
Zakład Higieny Weterynaryjnej/zatwierdzone laboratorium¹⁾
w

1. Posiadacz zwierząt (imię i nazwisko lub nazwa oraz dokładny adres):.....
.....
.....
2. Opis zwierzęcia, od którego pochodzą próbki:
(podać gatunek, kategorię, wiek, nr kolczyka lub tatuażu)
3. Wywiad lekarski i przebieg choroby [data(y)¹⁾: zachorowania, padnięcia, zabicia, dobiecia, poddania ubojowi, znalezienia zwłok, odstrzału, sekcji, zastosowanego leczenia, szczepienia]¹⁾:.....
.....
.....
4. Objawy kliniczne - zmiany sekcyjne/poubojowe/pośmiertne¹⁾:.....
.....
.....
5. Podejrzenie choroby:
6. Data pobrania próbek, rodzaj i opis przesyłanych próbek:.....
.....
7. Kierunek badań:
8. Ogólna liczba zwierząt w gospodarstwie/stadzie¹⁾:
(podać liczbę zwierząt chorych, podejrzanych o chorobę oraz zwierząt z gatunków wrażliwych na chorobę)
9. Uwagi:
.....
.....

X X X

(podpis i pieczęć urzędowego
lekarza weterynarii)

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

strona 1 / stron

Protokół pobrania prób do laboratoryjnych badań diagnostycznych

PIW (pieczęćka)	Właściciel stada (imię i nazwisko/nazwa, adres, nr identyfikacyjny – jeżeli posiada): Numer stada: Stan pogłowia zwierząt w stadzie, ogółem: szt. Data pobrania materiału:								ZHW (pieczęćka)	Data rozpoczęcia badań	Data zakończenia badań	
Siedziba stada (adres):	Rodzaj pobranego materiału:											
Lp.	Nr próbek	Identyfikacja zwierzęcia, tatuaz, kołczyk	wiek	płeć	uwagi, stan kliniczny	Wynik badania	Uwagi					
Pobierający krew, podpis i pieczęć		XXX Podpis właściciela stada		Uwagi:		Otrzymują: 1) PIW 2) a/a		Uwagi: Wynik badania dotyczy badanych próbek		Badanie wykonano metodą wg:		
						Badanie sprawdził	Kierownik pracowni					